

**ТОПЫРАҚ
ЭКОЛОГИЯСЫН
ОҚУШЫЛАРМЕН
ЗЕРТТЕУ
20 БЕТ**

Редакционная коллегия журнала
«Al-Farabi.kz»

- Мутанов Г.М.**, ректор КазНУ им. аль-Фараби, главный редактор
Буркитбаев М.М., первый проректор, зам. главного редактора
Хикметов А.К., проректор по учебной работе
Мяляев Х.А., проректор по административно-хозяйственной работе
Рамазанов Т.С., проректор по научно-инновационной деятельности
Джаманбаласава Ш.Е., проректор по социальному развитию
Дюсебаев Д.К., директор Департамента имиджевой политики и связи с общественностью
Боранбай А.А., директор РНПЦ «Дарын»
Шимашева Р.С., начальник Управления образования г. Алматы
Мелеубек С.М., декан факультета журналистики
Байдельдинов Д.Л., декан юридического факультета
Давлетов А.Е., декан физико-технического факультета
Палтөре Ы.М., декан факультета востоковедения
Сагиева Р.К., декан факультета Высшей школы экономики и бизнеса
Жаппасов Ж.Е., декан факультета довузовского образования
Жакебаев Д.Б., декан механико-математического факультета
Джолдасбекова Б.У., декан факультета филологии и мировых языков
Масалимова А.Р., декан факультета философии и политологии
Тасибеков Х.С., декан факультета химии и химической технологии
Сальников В.Г., декан факультета географии и природопользования
Ногайбаева М.С., декан факультета истории, археологии и этнологии
Заядан Б.К., декан факультета биологии и биотехнологии
Айдарбаев С.Ж., декан факультета международных отношений
Калматаева Ж.А., декан медицинского факультета
Асан А.Т., директор издательского дома «Қазақ университеті»
Урмашев Б.А., декан факультета информационных технологий
Калиакпар Д.К., начальник службы по связям с общественностью и организациями

Составитель:
Калиакпар Д., Нурлан А.
 Корректоры:
Бекбердиева Г., Шуриева А.
 Компьютерная верстка:
Калиева А.

Содержание – Мазмұны

Новости КазНУ

- Эмір Б.Т., Байжұманов Қ.Д.** Использование автоматизированной системы AutoCAD при изучении специальных дисциплин в КазНУ им. аль-Фараби 2
Ешпимов М.П., Нуртілсуова С.Р. Пандемия кезіндегі онлайн іс-шаралар 4
Жұманов М.Ә., Байжұманов Қ.Д., Досжанов О.М. ҚазҰУ-де студенттерге қашықтықтан оқыту кен қолланыс алула 6
Абсаттар А. Қашықтықтан оқыту заман талабы 7
Даниярова А.Б., Арыпова Г.А. О мерах профилактики ОРВИ, гриппа 9
Даниярова А.Б., Арыпова Г.А., Идият М. Саулық сақтықта!!! 12
- Школа умов**
Айсұлтанова Қ.Ә. ҚазҰУ – жастар бағдаршамы 14
Оспанова Ш.С., Алдиярова А.Н., Куйкабаева А.А. Университет кадрларының халықтың әлеуметтік осал топтарына демеуі 16
Болысова Ж.С., Бекалай Н.Қ. ҚазҰУ студенттері белсенділігін жоғалтпайды 18
Құлтаев У.О., Сейітханова Г., Рахым А.Б., Тапбаева Б.А. Топырақ экологиясын оқушыларымен зерттеу 20
- Наследие**
Akhmedova A., Sadenova A., We are proud of our history 23
Удербасева С.К. Алихан Букейханов: страницы из жизни и деятельности. 25
Жакирова Н., Сасыкова Л. Абайды әулие демей көр 29
Юлдашева З., Хасеинова А. Тұлғалыққа жол бастаған – бұл жастар! 32
Удербасева С.К. Казахский чиновник Ишмухамед Суюк-оглы Абылайханов 34
Удербасева С.К. Казахский чиновник Семиречья, востоковед, агроном, переводчик Сабатаев Сатылган 37
Юрьевич Т.Н., Поветкин В.В. Анализ проблемы разработки ветроэнергетических установок в Казахстане 44
- Моя будущая профессия**
Березовская И.Э., Воробьева О.Д. Виртуальные лабораторные работы в образовании студентов 48
Куйкабаева А.А., Нурмуханова А.З., Оспанова Ш.С. Виртуалды зертханалар 50
Жаксыбеков Д. М., Коршиков Е.С. Исследования свойств криоконденсатов газов 52
Сариева А.К. Физика пәні бойынша мектеп мұғалімдерінің оқушыларды ғылыми жобаларға қатыстыруы бойынша педагогикалық шеберліктерін арттыру мәселесі 55
Турсын Т.Е., Әлмес Д.С., Мақсұт Ж.А. ҚазҰУ-дың факультеттері нағыз маман дайындайды 60
Потанченко А.В., Коршиков Е.С., По пути к абсолютному нулю 62
Оспанова А.К., Балтабаева Б. Қ., Савденбекова Б.Е., Кубашева Ж.Б. Заттардың түзілуі мен «химиялық байланыс» деген ұғымы 65
Оспанова А.К., Рахматуллаева Д.Т., Савденбекова Б.Е., Кубашева Ж.Б. Зат және зат күйі дегеніміз не? 69
Бурханбеков К.Е., Аубакиров Е.А., Құдайбергенов Н.Ж. Буфер ерітінділеріне арналған есептердің шешу алгоритмі 72
Рыскалиева Р.Г., Романова С.М. Металдардың негізгі алыну жолдары 74
Рыскалиева Р.Г., Романова С.М. Диссоциациялану константасы және дәрежесі 77
Страничка ЮМОРА 79

Болысова Ж.С.
эл-Фараби атындағы ҚазҰУ
физика-техникалық факультетінің
1-курс магистранты
Бекалай Н.К.
эл-Фараби атындағы ҚазҰУ
физика-техникалық факультетінің
аға оқытушысы п.ғ.к.

ҚАЗҰУ СТУДЕНТТЕРІ БЕЛСЕНДІЛІГІН ЖОҒАЛТПАЙДЫ

Covid-19 ауруының белең алуы әлемдік тенденциялардың және қоғамдық сананың өзгеруіне себеп болды. Карантин жағдайына байланысты адамдардың өмірі онлайнға ауысып, көптеген шаралардың өтуіне тыйым салынды. Барлық оқу орындары 16 наурыздан бастап қашықтықтан білім беру режиміне көшті. Эл-Фараби атындағы Қазак ұлттық университетінің оқыту жүйесі ZOOM және Teams платформалары арқылы жүзеге асып жатыр. Еліміздегі төтенше жағдайға қарамастан, жастар белсенділіктерін жоғалтқан жоқ. Білім ордасы студенттердің қоғамға етене араласуын, сабақтан тыс қоғамдық шараларға атсалысуын ұйымдастыруда.

Оған дәлел ретінде ҚазҰУ жанынан құрылған «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағының қолдауымен және «Алтын Сапа» интеллектуалды пікірсайыс клубының ұйымдастыруымен 2019-2020 оқу жылының сауір айында өткен тұңғыш универішілік «Онлайн-дебат турнирі» атты пікірсайыс жарысын айтуға болады. Аталмыш турнирге университетіміздің бетке ұстар жастары жаңа форматта ойын өрнегін көрсетіп, пандемия қарсаңындағы оқиғалар мен ел жағдайына баға берді. ZOOM платформасы арқылы алғаш өткізілген мұндай көрсетілім ойындарына ҚазҰУ-ден бөлек, Қазақстанның өзге де ЖОО сту-

денттері қатысып, пікірсайысты көптеген қызығушы көрермендер тамашалады. Бас жүлдеге ие болған топқа Ыстықкөлге екі адамдық жолдама берілді.

Онлайн форматқа көшу барысында бірнеше келенсіздіктер мен қиындықтар орын алғанымен, бүгінде ол мәселелер толығымен шешілді. Жазғы демалыс кезінде Қазак ұлттық университетінің басшылары, Ақпараттық технологиялар және инновациялық даму институты қызметкерлері және ұстаздарымыз талмай жұмыс істеп, 2020-2021 жылдың алғашқы жартыжылдық оқу кезеңін онлайн жүйеге бейімдеді. Соған сай нақтылау шаралары мен жоспарлар дайындалды.

Әлемнің екінші ұстазы эл-Фарабидің 1150 жылдығын, қазақтың бас ақыны Абайдың 175 жылдығын және еліміздегі «Праймериз» «Нұр Отан» партиясының ішкі іріктеу сайлауын ескере отырып, университетімізде жастарға арналған тағы бір шара ұйымдастырылды. 24-25 қазан күндері эл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да «Праймериз – жастарға мүмкіндік» атты республикалық пікірсайыс турниріне универішілік іріктеу өтті. Турнир үш лиганы қамтыды: қазақ, орыс және ағылшын. Іріктеуден суырылып шыққан үздік команда 5-6 қарашада ҚазҰУ намысын қорғады. Ал «Праймериз – жастарға мүмкіндік» турнирінің

республикалық кезеңін ұйымдастыру тізгіні ҚазҰУ белсенділеріне табысталған. Студенттер еліміздің барлық оқу орындарынан қатысатын пікірсайысшыларды Teams платформасына қосашыларды. Бұл турнирдің негізгі мақсаты – жастардың тұлғалық дамуына үлес қосып, білімді, ұлтжанды азаматтарды дайындау, тек ҚазҰУ студенттерін емес, барлық белсенді жастарды бір арнаға тоғыстыру арқылы, пікір алмасып, тәжірибе жинақтау. Еліміздің түкпір-түкпірінде отырып, достық кө-

пірін орнатуын мүмкін екенін осы тұста көре аламыз.

Пандемияның өршуі барша халыққа, әсіресе жалындалған жастарға оңай болмап. Қайрат-жігердің тасқындап тұрған шағында көпшіліктен оқшаулануға тура келді. Алайда, жастардың саулығына қауіп келмейтіндей әрі бос уақытын тиімді өткізу үшін қара шаңырақ ҚазҰУ жағдай жасап, өз студенттерін қолдауда. Жанаша формат арқылы жастар өздерінің белсенді өмірін жалғастыра алады.